

տակամած չէնքն, յայտնի ապացոյց էին լսածնե-
րուս: Կարող չեղայ մտացս մէջ համաձայնելու այդ
երկու հակասական իրքն՝ վանք՝ հոգևորականաց
կրթութեան տեղի՝ և միանգամայն հասարակաց
գրօսարան: Թէպէտ և եղան զրուցողներ որ վանքը
այն առթիւ բաւական շահ կը ստանայ, այլ ես
զրուցեցի, (և միայն իրաւամբ կարծեմ և արդարու-
թեամբ) թէ պէտք չէ այն շահը՝ որ դպրաց բա-
րոյական վնասովն լինի: Կարելի է սխալիմ՝ ըն-
թերցողն կտրող է դատաստան կտրել: Ընդհան-
րապէս Նախիջևանու Սուրբ Խաչը շունի վսեմ
կերպարանքը, ինչ որ կ'ընծայէ ցայտօր Սուրբ Նշան
Ղրիմու որոյ վրայ կ'արժէ համառօտիւ խօսիլ առ-
թիւս:

Ղրիմեցի վանքին հին կոչումը Սուրբ Նշան է,
չէնած յառաջին կէս Ժ.Գ դարու ճենովացուց Ղրի-
մու տիրապետութեան միջոց, ոչ հեռի Սուրխաթ
քաղաքէն իւր անտառին մէջը Կազարաթ կոչուած
մեծ աւանին վրայ, ուր նստելով թեմակալ առաջ-
նորդք, հինգ հարիւր տարուան միջոց կառավարել
են թերակղզույս հայասեռ ժողովուրդը: Կազա-
րաթ մեծ աւանը՝ ծուխ կամ վիճակ եղած է Սուրբ
Նշանի, որոյ ցարդ մնացած քարուքանդ դերբուկ-
ները՝ վկայ են զրուցածիս: Յիշատակարան մի
յանուանէ կը յիշէ հայաբնակ քաղաքներն և գե-
ղերը, որք էին ընդ իշխանութեամբ Սուրբ Նշանի
արքեպիսկոպոսին, և իրենց առատ տրուք վերա-
նորոգել են զՍուրբ Նշան. ինչպէս հայասեռ ժո-
ղովուրդք « Կաֆայու, Ղարասույու, Պաղչասարա-
յու, Կէօզլէվու բոլոր գիւղօրէիքն, հանդերձ Ղա-
շանաւն... 'ի ժամանակս առաջնորդութեան Աղա-
մայ արքեպիսկոպոսի կղզույս »: Ի Սուրդաթէ